

SERRA

D'OR

Vidal i Barraquer,
cardenal de la pau i la justícia

Armand Puig i Tàrrach

Josep M. Cadena.

Periodista i crític d'art

David Pagès i Cassú

Manifestacions

Francesc Fontbona

Olga Sacharoff o la «joie de vivre»

Bernat Puigdollers

Els Capmany,

del coneixement a la identitat

Josep Fornés

La Villarroel

Marta Monedero

La Mostra Internacional

de Films de Dones

Nina Valls

702

JUNY 2018 • 5,90 €

Josep Massot i Muntaner

El compromís amb la cultura, el compromís amb la gent

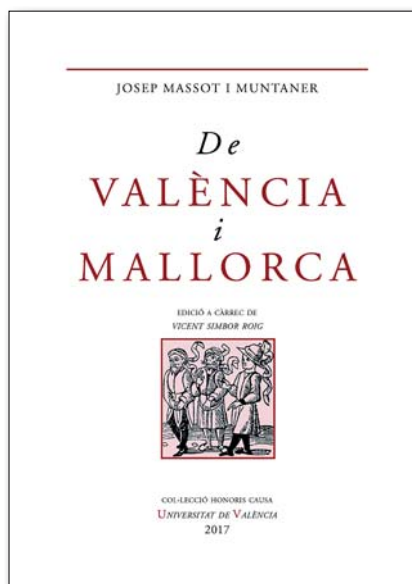
per Lluïsa Julià

Josep Massot i Muntaner De València i Mallorca. Escrits seleccionats

Edició a càrrec de Vicent Simbor
Roig València, Universitat de
València, 2017.

El 15 d'abril del 2016, Josep Massot i Muntaner (Mallorca, 1941) va ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat de València. El guardó torna a posar en relleu la solidesa de la seva llarga trajectòria d'investigador i s'afegeix a les distincions que ha rebut el director de la nostra revista. Entre moltes altres, és doctor *honoris causa* per la Universitat de les Illes Balears (1998), i el 2012 va rebre la màxima distinció: el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. A València, el seu nom s'afegeix a alguns dels seus mestres i amics, com Joan Corromines, Joan Veny, Enric Valor o el pare Miquel Batllori.

Un seguit de circumstàncies, que Massot assenyalava en la *Lectio* que pronuncià en l'acte acadèmic, i que es poden llegir en la primera part del volum que presentem, dedicada als «Discursos» i a la «Biobibliografia», van fer que la primera vegada que visitava la ciutat de València assistís a una cerimònia similar: la que atorgava el títol de doctor *honoris causa* a Miquel Batllori. Era l'any 1975 i, vista en la distància del temps, la coincidència, més que ser un atzar, sembla assenyalar el camí de coneixement i erudició que el jove Massot havia iniciat des de ben aviat i que sintetitza, amb «un cert apas-

sionament», el text amb què Vicent Simbor enceta el volum. Simbor va ser alumne de Massot en els pocs cursos, entre 1970 i 1973, en què aquest va exercir de professor a la Universitat de Barcelona, i posteriorment n'ha estat deixeble. És per l'extensa tasca d'investigació que se li concedeix la distinció, però, com apunta Simbor i refereixen diversos articles recollits en aquest volum, la figura de Massot i Muntaner és inseparable del seu vessant de motor cultural, tant des de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, que dirigeix des del 1971, com des de la promoció i direcció d'entitats i revistes i col·leccions de llibres en les quals ha exercit i exerceix múltiples responsabilitats, sense ressenyar les quals el seu retrat seria ben incomplet. Aquestes activitats constitueixen tota

una altra trajectòria paral·lela i alhora inseparable de la investigació duta a terme al llarg de més de quaranta-cinc anys.

La «Biobibliografia del Dr. Josep Massot i Muntaner» conté dos breus perfils biogràfics de l'homenatjat i una extensa i detallada bibliografia (de prop de 50 pàgines) posada al dia a càrrec de Rafael Roca i que permet al lector conèixer les línies d'estudi que ha dut a terme «en Massot», si se'm permet el terme afectuós amb què és anomenat per amistats i col·legues.

El recorregut s'estén entre principis de la dècada del 1970 i l'any 2017 i comprèn llibres, parts de llibres, articles, pròlegs, entrades de diccionaris... (es deixen de banda les col·laboracions a la premsa, les ressenyes i les traduccions). Entre els nombrosos temes que han estat objecte de l'interès de Josep Massot, destaquen en primer terme els estudis sobre la cançó tradicional, que ja havia començat amb uns primers treballs sobre el romancer i la figura de Marià Aguiló i que ha culminat amb la publicació dels vint-i-un volums del material de l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya* (1993-2011). Es tracta d'una tasca ingent i transcendent de catalogació d'una història iniciada fa gairebé un segle, el 1921, quan Rafael Patxot va fer la primera crida pública a entitats i persones interessades a buscar i preservar la cançó tradicional catalana i que havia de servir de base per als estudis futurs en aquest camp. Massot tria

aquest tema per parlar-ne en la seva *Lectio*.

Els altres dos pilars són la història de la llengua i la literatura a Mallorca. Són temes constants que Massot ha anat analitzant de manera continuada a mesura que ha aparegut material nou o s'ha pogut accedir a arxius. Entre els volums significatius i de referència, trobem *Els mallorquins i la llengua autòctona* (1972, ampliat el 1985) i que té en *Llengua, literatura i societat a la Mallorca contemporània* (1993) una fita ineludible, i també la història: Massot ha portat a terme una investigació exhaustiva sobre la Guerra Civil i la postguerra a Mallorca i ha fet visibles temes espinosos que han ocasionat més d'una polèmica. Aquesta línia inclou títols com *Els intel·lectuals mallorquins davant el franquisme* (1992) i també estudis biogràfics i de fets constatables protagonitzats a Mallorca per personatges com Georges Bernanos (*Sobre Georges Bernanos i altres temes polèmics*, 2004), o els diversos estudis sobre la figura d'Arconovaldo Bonacorsi, feixista bolonyès enviat

per Mussolini a Mallorca, fins al més recent i conclusiu: *Arconovaldo Bonacorsi, el «conde Rossi»* (2017). Aquesta manera de treballar mostra el concepte d'investigació com a procés, com no pot ser altrament. Procés inacabat i obert a etapes futures. Imprescindible en tot sistema literari que es vulgui potent i de llarg recorregut.

La part central del volum, que destaca per la gran qualitat i pel gust de l'edició, es dedica a una selecció d'«Escrips de Josep Massot i Muntaner» a càrrec de Vicent Simbor. Està dividit en dos grans blocs. Es dedica el primer als «Temes valencians» i el segon a «Els mallorquins i la llengua autòctona», l'estudi unitari que ha estat refet en gran part. El centenar de pàgines dedicades a València posen en relleu alguns dels grans «homenots» del país: Josep Lluís Bausset, Eliseu Climent, Germà Colón, Joan Fuster, Teodor Llorente i Sanchis Guarner, de qui es presenten cinc treballs. Mostren tota una xarxa d'intel·lectuals de primera fila, la seva personalitat i compromís amb el país, els lligams amb la resta

de terres catalanes i, sovint, les relacions amb Josep Massot.

Tanca el llibre una segona part de 75 pàgines intitulada «Escrips sobre Josep Massot i Muntaner», a càrrec de Mireia Ferrando. S'hi recull de manera cronològica una selecció de textos escrits en diferents avinenteses i actes, i també pròlegs, entorn de Josep Massot i Muntaner. Destaca, pel coneixement de l'obra de l'amic, el discurs de recepció de Joaquim Molas a la Reial Acadèmia de Bones Lletres (2002), els articles que li van dedicar a la revista «Lluc» (2007) amb el títol «Un savi infatigable», la ressenya d'Albert Manent sobre els estudis de la història a Mallorca (2015) o els textos del llibre de *Nou entrevistes* (2015) dels companys de l'Institut d'Estudis Catalans, com Salvador Giner, que l'havia tractat de la vora en els anys de presidència, i que en defineix la personalitat amb el títol, ben evocador, de «Doctor Subtilis». Tots tenen el to personal i mostren un caire diferent de l'activitat i la manera de treballar de Josep Massot i Muntaner.

Pustínia

Espiritualitat cristiana de l'Orient per als homes occidentals

CATHERINE DE HUECK DOHERTY

Pustínia és un tros de la vida de Catherine de Hueck Doherty, una descripció corprenedora de l'espiritualitat russa de la solitud, tal com l'entenen els pustíniks, i un testimoniatge de com és possible traslladar la pustínia oriental al món tecnificat d'Occident.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat · comanda@pamsa.cat · www.pamsa.cat

